

بررسی شخصیت ابن الاثیر
و
مظاهر خودشیفتگی در آثار او

نگارنده:

منظر مرادی (کارشناس ارشد زبان و ادبیات عرب)

تابستان ۱۳۹۴

سرشناسه	مرادی، منظر، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	بررسی شخصیت ابن الاثیر و مظاهر خودشیفتگی در آثار او/نگارنده: منظر مرادی
مشخصات نشر	کرمانشاه: انتشارات سارینا پژوه، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۱۰۵ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۴۱۹-۱-۱
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه
موضوع	ابن اثیر، نصر الله بن محمد، ۵۵۸-۶۳۷ق. — نقد و تفسیر
موضوع	نویسندگان عرب — قرن ۷ق.
موضوع	عباسیان — تاریخ.
موضوع	شعر عربی — قرن ۷ق. — تاریخ و نقد
موضوع	ادبیات عربی — قرن ۷ق. — تاریخ و نقد
رده‌بندی کنگره	PJ۶۰۶۴ / الف ۱۲م۴ ۱۳۹۴
رده‌بندی دیویی	۴۹۲/۰۶
شماره کتابشناسی ملی	۳۹۱۲۳۳

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

- نام کتاب: بررسی شخصیت ابن الاثیر و مظاهر خودشیفتگی در آثار او
- مؤلف: منظر مرادی
- ناشر: انتشارات سارینا پژوه
- نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴
- شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
- قیمت: ۸۰،۰۰۰ ریال
- تعداد صفحه: ۱۰۵ص
- قطع کتاب: وزیری
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سارینا پژوه
- شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۴۱۹-۱-۱

فهرست

صفحه

عنوان

مقدمه

فصل اول: جایگاه تعهد و عوامل ظهور ملی‌گرایی در ادبیات معاصر

۳	بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و ادبی عصر عباسی.....
۳	اوضاع سیاسی.....
۶	روی کار آیین ادبی‌ها.....
۱۰	وضعیت شیعیان در دوره عباسی :.....
۱۲	اوضاع اجتماعی :.....
۱۳	اوضاع اقتصادی :.....
۱۴	اوضاع فرهنگی و ادبی در عصر عباسی :.....
۱۶	تطورات نقد در عصر عباسی :.....
۱۹	دلایل توجه به علم و ادب در دوره عباسی :.....
۲۰	اسالیب و ساختار نثر :.....
۲۲	دولت ابوبی و توجه به علم و ادب.....

فصل دوم شرح حال ضیاءالدین ابن اثیر

۲۷	نام، کنیه و خانواده ابن اثیر.....
۳۰	محل ولادت و زادگاه :.....
۳۱	راه یافتن ابن اثیر به دربار ابوبی :.....
۳۳	صفات و اخلاق او :.....
۳۴	استاد و علوم او :.....
۳۴	شاگردان ابن اثیر :.....
۳۵	آثار و تألیفات :.....
۳۵	آثار غیر خطی :.....

۳۷	آثار خطی:
۳۸	کتابهای غیر موجود:
۳۸	شخصیت ادبی ابن الاثیر:
۴۰	شیوهی نگارش ابن الاثیر:
۴۰	وفات ابن الاثیر:

فصل سوم: بررسی تأثیر نبوغ و استعداد ابن الاثیر در بروز خودشیفتگی او

۴۳	تعاریف و معانی عبقریه یا نبوغ:
۴۳	انواع نبوغ ۱ عبقریه:
۴۴	پیدایش و ظهور نبوغ یا عبقریه:
۴۵	معانی نرجسیه:
۴۶	پیدایش نرجسید یا نارسایی:
۴۷	نارسیسم از دیدگاه روان‌شناسی:
۴۹	مفاخره و خودستایی در آثار شاعران ادیبان:
۵۳	نبوغ و عبقریت ابن الاثیر:
۵۵	تأثیر نبوغ ابن الاثیر در ظهور اخلاق خودشیفتگی او:
۵۶	بررسی جلوه‌های غرور در آثار او:
۵۷	افتخار به خود در آوردن معانی غریب:
۶۴	آگاه کردن مخاطب به مواضع بلاغی دقیق او:
۶۵	آگاه کردن مخاطب به ارزش کتابش المثل السائر:
۶۷	برابر دانستن کلام خود با حکمای یونان:
۶۸	افتخار به خود در بکار بردن آیات قرآن و آگاه بودن از احادیث نبوی و اخبار صحابه:

فصل چهارم: بررسی مظاهر خودشیفتگی ابن الاثیر در آثار او

۸۱	مظاهر خودشیفتگی در آثار ابن الاثیر.....
۸۱	افتخار به علم فراوان خود:.....
۸۴	ایراد از بزرگان ادب و تحقیر آراء آنها:.....
۸۵	ایراد از ابو طیب المتنبی:.....
۸۸	ایراد از ابن افلاح البغدادی:.....
۸۹	ایراد از ابو تمام:.....
۹۰	ایراد از ابی حاتم غزالی (محمد بن احمد غزالی).....
۹۱	تمسخر و طعنه به ابو العلاء معری:.....
۹۱	ایراد از ابن حسدون البغدادی:.....
۹۲	ایراد از کتاب الموازنه الأمدی و سر الفصاحه ابن سنان الخفاجی:.....
۹۳	ایراد از مقامات حریری:.....
۹۴	ایراد از نافع بن ابی نعیم:.....
۹۴	ایراد از ابی اسحاق الصابی:.....
۹۶	ایراد از ابونواس:.....
۹۷	ایراد از عبدالرحیم الیسانی (قاضی الفاضل).....
۹۹	ایراد از صاحب بن عباد:.....
۱۰۳	منابع.....

ادبا و نویسندگان عرب از آنجا که متولیان دین اسلام هستند در نشر علم و ادب و دانش صرف و نحو و لغت عربی مضامین و مفاهیم ارزشمند و والایی را در طول تاریخ به رشته تحریر کشیده‌اند که برخی از این تألیفات و مکتوبات در نوع خود بی‌نظیر هستند و مانند آن در منصفی وجود بروز و ظهور نیافته است. در کنار این، شعر و شاعری در میان اعراب از زمان جاهلیت، جایگاه ویژه‌ای داشته است؛ چون سخن منظوم دارای زیبایی و گیرایی است، مردم آن را حفظ می‌کردند. شعر در مجامع و قبایل خوانده و نیز پیام‌ها به وسیله آن رد و بدل می‌شد. به همین دلیل شاعر در میان قبایل عرب مقام والایی داشت، قبیله و شیوخ قبیله‌ی خود را می‌ستود. دشمن را نکوهش و تهدید می‌کرد و بدین وسیله روحیهٔ مخالفان را درهم می‌شکست. نمونه‌ی فراموشی از این گونه اشعار در ادبیات عرب باقی مانده است. شعر جاهلیت از لحاظ محتوا به سه حوزهٔ هجو و ارجوزه و اسب و شمشیر و زن و شراب و تفاخر خلاصه می‌شد. لکن پس از ظهور اسلام و تعلیمات عالیه قرآن، تحولی بنیادی در آن بوجود آمد. اعتقاد، عرفان، اخلاق، جوانمردی، گذشت و ایثار در شعر راه یافت. عشق‌های مجازی که رکن اصلی شعر جاهلیت را تشکیل می‌داد، جای خود را عشق ملکوتی و الهی سپرد. پس از این انقلاب ادبی، شاعر عرب اسلامی هرگز راضی نشد که به قتل و غارت و شراب و شمشیر و اسب افتخار کند. شاعر در پناه تربیت‌های اسلام هدفدار شد. شاعر اندیشمند و متعهد، ارزش والای عدالت و زشتی ظلم را دریافت و هنر خویش را در یاری از حق و بیزاری از باطل به کار گرفت. با این همه روحیهٔ ایثار و بخشش خود یا دیگران تا زمانی بس دورتر در نسل شاعر عرب باقی ماند. (صفا؛ ۱۳۷۳: ۲۶)

بسیاری از شاعران عرب به‌ویژه در دوره جاهلی و کلاسیک علاقه‌ی خاصی به مدح و هجو و مفاخره و خودستایی در شعر داشتند و در کاربرد این مضامین در شعر، گاه راه افراط را می‌پیمودند. منظور از خودشیفتگی، فخر و مباهات شعرا به مراتب فضل و کمال و سخن و سایر امتیازات فردی است. جلوه‌های دیگر آن در شعر ناز و تفاخر معشوق در برابر نیاز و

